

VALSTYBINĖ SAUGOMŲ TERITORIJŲ TARNYBA PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

BUVEINIŲ APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ ATRANKOS KRITERIJUS ATITINKANČIOS VIETOVĖS „RIETAVO MIŠKAI“ (LTPLU0010) DALIES APSAUGOS ĮVERTINIMO ATASKAITA

2021 m. gruodžio d.
Vilnius

1. Bendra Vietovės ar jos dalies apžvalga ir teisinis statusas.

Buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus atitinkanti vietovė „Rietavo miškai“ (toliau – Vietovė) yra vakarinėje Lietuvos dalyje, Klaipėdos apskrities, Klaipėdos ir Kretingos rajonų savivaldybių bei Telšių apskrities, Plungės rajono ir Rietavo savivaldybių teritorijose. Dalį Vietovės apima Reiskių Tyro ir Aukštojo Tyro valstybiniai telmologiniai draustiniai. Į nacionalines saugomas teritorijas nepatenkanti Vietovės dalis (toliau – Vietovės dalis) susideda iš daugelio fragmentų ir užima 24 672,79 ha plotą. Vietovės dalis patenka į 1 lentelėje nurodytus Lietuvos administracinio suskirstymo vienetus.

1 lentelė. Vietovės dalies išsidėstymas Lietuvos administracinio suskirstymo vienetuose

Apskritis	Savivaldybė	Seniūnija	Gyvenama vietovė
Klaipėdos	Klaipėdos raj.	Endriejavo	Ablingos k., Dausynų k., Kačių k., Kapstatų k., Klibių k., Ližių k., Patyrio k., Pažvelsio k., Viržintų k., Žadeikių k., Žvaginių k.
		Vėžaičių	Antkopčio k., Greičiūnų k., Jurjonų k. Lapių k., Pajuodupio k., Pažvelsio k., Perkūnų k., Piktekių k., Rudaičių k., Sauserių k., Šakinių k., Tilvikų k., Utrių k.
	Kretingos raj.	Kartenos	Abakų k., Anužių k., Balseiškių k., Kalniškių k., Lygnugariškių k., Lūgnalių k., Vėlaičių k.
		Žalgirio	Baublių k., Budrių k., Bumbulių k., Greičių k., Mikoliškių k., Utrių k., Žutautų k., Žutautų Medsėdžių k.
Telšių	Plungės raj.	Kulių	Blidakių k., Didžiųjų Mostaičių k., Kulių k., Kumžaičių k., Mažųjų Mostaičių k., Mižuikų k., Paalančio k., Palioniškių k., Tilvikų k.
		Nausodžio	Juodeikių k., Karklėnų k., Vieštovėnų k.
		Stalgėnų	Luknėnų k., Rapšaičių k., Stalgėnų k., Stalgo k., Vitkų k.
	Rietavo	Daugėdų	Vitkų k.

Apskritis	Savivaldybė	Seniūnija	Gyvenama vietovė
		Rietavo	Bubėnų k., Budrikių k., Daugėlalių k., Dausynų k., Drobstų k., Girdvainių k., Jankaičių k., Jaupėnų k., Liolių k., Meškių k., Patyrio k., Pauškių k., Pyvorų k., Skroblio k., Užupių k., Vedegėnų k., Vitkilių k.

Centrinio Vietovės dalies taško geografinės koordinatės (LKS-94 koordinačių sistemoje): x 361876, 6186225.

2. Vietovės dalies biologinės ypatybės, natūralių buveinių ir saugomų rūšių apsaugos ir tvarkymo reikalavimai.

Išskirtinę Vietovės dalies gamtinę vertę sudaro 14 tipų Europos Bendrijos (toliau – EB) svarbos gamtinės buveinės: 6230, *Rūšių turtingi briedgaurynai* (2,87 ha); 6270, *Rūšių turtingi smilgynai* (21,75 ha); 6510, *Šienaujamos mezofitų pievos* (27,85 ha); 7110, *Aktyvios aukštapelkės* (96,31 ha); 7120, *Degradavusios aukštapelkės* (6,02 ha); 7140, *Tarpinės pelkės ir liūnai* (17,32 ha); 9010, *Vakarų taiga* (218,68 ha); 9020, *Plačialapių ir mišrūs miškai* (8,3 ha); 9050, *Rūšių turtingi eglynai* (55,73 ha); 9080, *Pelkėti lapuočių miškai* (235,95 ha); 9160, *Skroblynai* (91,29 ha); 9180, *Griovų ir šlaitų miškai* (19,65 ha); 91D0, *Pelkiniai miškai* (349,44 ha); 91E0, *Aliuviniai miškai* (135,66 ha). Šių buveinių apsaugos ir tvarkymo reikalavimai nurodyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 276 patvirtintų Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų I priedo 17, 18, 19 ir 25 punktuose.

Vietovės dalyje aptinkamos EB svarbos saugomos rūšys, kurios įrašytos į 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos II priedą: auksuotoji šaškytė (*Euphydrys aurinia*) (5,56 ha), baltamargė šaškytė (*Euphydrys matura*) (6,82 ha), didysis auksinukas (*Lycaena dispar*) (4,7 ha), kraujalakinis melsvys (*Maculinea teleius*) (32 ha), lūšis (*Lynx lynx*) (24 282,37 ha) ir ovalioji geldutė (*Unio crassus*) (29,43 ha). Šių rūšių buveinių apsaugos ir tvarkymo reikalavimai nurodyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 276 patvirtintų Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų I priedo 38, 54, 55, 56 ir 63 punktuose.

3. Vietovės ar jos dalies žemės ir gamtos išteklių nuosavybė ir naudojimas.

Pievų buveinės Vietovės dalyje išsidėstę tiek valstybei nuosavybės teise priklausančioje, tiek privačios nuosavybės žemėje. Iš bendro pievų buveinių ploto, specialiosios žemės naudojimo sąlygos taikomos tik 7,21 ha plote. Pelkių buveinės Vietovės dalyje išsidėstę tiek valstybei nuosavybės teise priklausančioje, tiek privačios nuosavybės žemėje. Iš bendro pelkių buveinių ploto, specialiosios žemės naudojimo sąlygos taikomos tik 59,97 ha plote. Miško buveinių plotai pagal miško grupes pasiskirsto taip: II grupė – 12,99 ha valstybei nuosavybės teise priklausančioje žemėje ir 10,55 ha privačios nuosavybės žemėje, III grupė – 6,36 ha valstybei nuosavybės teise priklausančioje žemėje ir 2,17 ha privačios nuosavybės žemėje, IV grupė – 784,88 ha valstybei nuosavybės teise priklausančioje žemėje ir 244,93 ha privačios nuosavybės žemėje. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos taikomos tik 49,88 ha miško buveinių valstybei nuosavybės teise priklausančioje žemėje ir 12,33 ha privačios nuosavybės žemėje.

4. Faktinės ir potencialios grėsmės EB svarbos rūšims ir natūralioms buveinėms.

Antropogeninis vandens režimo pertvarkymas, paviršinių vandenų tarša, žemės ūkio kultūrų auginimo būdų pokyčiai sausumos buveinėse, šienavimo ir ganymo pievose nutraukimas, rūšių sudėties pokyčiai (sukcesija), tarprūšinė konkurencija, pievų buveinių

vertimas dirbamais laukais, įvairaus tipo kirtimų vykdymas miškų buveinėse, invazinių rūšių plitimas.

5. Vietovėje ar jos dalyje taikomų teisės aktų, teritorijų planavimo dokumentų, ūkinės veiklos planų ir projektų bei sutarčių nuostatos, kurios sumažina ar pašalina grėsmes.

Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas, kurio VI skyriaus 3 skirsnio 95 straipsnyje nurodytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, taikomos miško žemėje, 4 skirsnio 96 straipsnyje nurodytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, taikomos natūraliose pievose ir ganyklose bei 6–8 skirsnių 98–100 straipsniuose nurodytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, taikomos paviršiniuose vandens telkiniuose, jų apsaugos zonose ir apsaugos juostose ir 9 skirsnio 99 straipsnyje nurodytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, taikomos pelkėse ir šaltinyuose. Šiuose straipsniuose nurodyti draudimai užtikrina nedidelės dalies Vietovės dalyje aptinkamų EB svarbos natūralių buveinių ir rūšių buveinių apsaugą.

Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas, kurio 3 straipsnio 1 dalies 3 punktą bei 11 straipsnio 8 dalis reglamentuoja, kad bet kokie projektai dėl planuojamos ūkinės veiklos būtų įvertinti Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo nustatyta tvarka, įvertinant ar numatoma veikla gali daryti reikšmingą poveikį „Natura 2000“ teritorijoje saugomoms gamtinėms vertybėms.

Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano, patvirtinto Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos 2020 m. rugpjūčio 20 d. sprendimu Nr. T11-333 sprendinių detalizavime „3.1 Gamtinio kraštovaizdžio apsauga“, paminėta, kad Vietovės dalis priklauso regioninę svarbą turinčiam Pažvelsio apylinkių miškų vidinio stabilizavimo arealui bei regioninę ir vietinę svarbą turintiems migracijos koridoriams. Kretingos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano, patvirtinto Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2021 m. gegužės 13 d. sprendimu Nr. T2-178 sprendinių konkretizavime „2.4. Gamtinis karkasas, kraštovaizdžio formavimas“ nurodyta, kad Vietovės dalis patenka į regioninės svarbos vidinio stabilizavimo arealą (Mikoliškių, Margių, Žutautų, Vėlaitynės miškai). Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koregavimo, patvirtinto Plungės rajono savivaldybės tarybos 2018 m. liepos 26 d. sprendimu Nr. T1-150 sprendinių konkretizavime „2. Gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo, reglamentavimo, naudojimo ir apsaugos principai“ nurodyta, kad Vietovės dalis patenka į Plungės rajono teritorijos pietinėje (Vieštovėnų, Užluknių, Stalgėnų, Milašaičių, Jėrubaičių, Gaižupio, Keturakių miškų ir apymiškių plotuose) išsibarsčiusius mikroregioninės reikšmės vidinio stabilizavimo arealus. Rietavo savivaldybės teritorijos bendrojo plano koregavimo, patvirtinto Rietavo savivaldybės tarybos 2013 m. vasario 21 d. sprendimu Nr. T1-24 sprendinių konkretizavime „4.1. Gamtinis karkasas“ nurodyta, kad Vietovės dalis patenka į geologines takoskyras užimančias didžiąją dalį Rietavo savivaldybės teritorijos.

Saugomų teritorijų įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodoma, kad geoeologinės takoskyros, tai teritorijų juostos, jungiančios ypatinga ekologine svarba bei jautrumu pasižyminčias vietas: upių aukštupius, vandenskyras, aukštumų ežerynus, kalvynus, pelkynus, priekrantes, požeminių vandenų intensyvaus maitinimo ir karsto paplitimo plotus. Jos skiria stambias gamtines ekosistemas ir palaiko bendrąją gamtinio kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą. Pagal Saugomų teritorijų įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 2 punktą, geosistemų vidinio stabilizavimo arealai ir ašys – teritorijos, galinčios pakeisti šoninį nuotėkį ar kitus gamtinės migracijos srautus, taip pat reikšmingos biologinės įvairovės požiūriu: želdinių masyvai ir grupės, natūralios pievos, pelkės bei kiti vertingi stambiųjų geosistemų ekotopai. Saugomų teritorijų įstatymo 22 straipsnio 4 dalyje pabrėžiama, kad biologinės įvairovės apsaugai gamtinio karkaso teritorijose gali būti išskiriamas ekologinis tinklas, jungiantis didžiausią bioekologinę svarbą turinčias buveines, jų aplinką bei gyvūnų ir augalų migracijos koridorius. Išskiriant gamtinį karkasą, atsižvelgiama į būtinybę užtikrinti „Natura

2000“ tinklo ekologinį vientisumą, sukuriant ar išsaugant kraštovaizdžio elementus, kurie būtų svarbūs laukinei faunai ir florai

6. Rekomendacija dėl BAST statuso suteikimo.

Kadangi Vietovė yra nepakankamai apsaugota ir nepasižymi Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 24¹ straipsnio 5 dalies 2 punkte nurodytomis sąlygomis, siūlome Vietovėje „Rietavo miškai“ (kodas LTPLU0010) buveinių apsaugai svarbios teritorijos laikinai nenustatyti. Rekomenduojama steigti nacionalinę saugomą teritoriją, kuri apimtų visą Vietovės teritoriją, taip užtikrinant tinkamą Vietovės dalies apsaugą. Reikalinga parengti Vietovės gamtotvarkos planą, kuriame būtų numatomi ir pagal kurį atliekami reikiamos apsaugos vietai suteikimo veiksmai.

PRIDEDAMA. Siūlomo tvirtinti BAST ribų žemėlapis (nuoroda parsisiųsti – <https://vitcvstt.sharepoint.com/:f/s/VSTTviesaduomenuprieiga/EsQT9MB2QjFGuZzawzQr5wgBpGNeu0OKX0qokfvrTTxxWg?e=TzQGw>)

Direktorius

Albertas Stanislovaitis

Kęstutis Katilius, 8 659 47298, el. p. kestitis.katilius@vstt.lt

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Antakalnio g. 25, LT-10312 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	BUVEINIŲ APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ ATRANKOS KRITERIJUS ATITINKANČIOS VIETOVĖS „RIETAVO MIŠKAI“ (LTPLU0010) DALIES APSAUGOS ĮVERTINIMO ATASKAITA
Dokumento registracijos data ir numeris	2021-12-28 Nr. B2-98
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0, GEDOC
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	ALBERTAS STANISLOVAITIS, Direktorius
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-12-28 14:59:35
Parašo formatas	Parašas, pažymėtas laiko žyma
Laiko žymoje nurodytas laikas	2021-12-28 14:59:53
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B
Sertifikato galiojimo laikas	2019-01-09 - 2022-01-08
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	VSTT RAŠTINĖ
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-12-28 15:47:27
Parašo formatas	Trumpalaikis skaitmeninis parašas, kuriame taip pat saugoma sertifikato informacija
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA
Sertifikato galiojimo laikas	2021-01-07 - 2023-01-07
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	0
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elektroninė dokumentų valdymo sistema VDVIS, versija v. 3.04.02
El. dokumento įvykius aprašantys metaduomenys	
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	El. dokumentas atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja. Tikrinimo data: 2022-01-13 12:32:57
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2022-01-13 atspausdino VSTT RAŠTINĖ
Paieškos nuoroda	